

Hvad er et menneske?

3 Hvad er da et menneske?

– leder

4 Kroppen husker, men jeg har det rigtig godt

– portræt af Michael Jensen

7 Det kan vi lære af Preisler-sagen

– Morten Bangsgaard belyser de etiske dilemmaer

10 Døden er ikke det værste, man har

– en lægefaglig refleksion

12 »Nej til statsassisteret selvmord«

– interview med Inge Marie Kirketerp Hansen

15 En væsentlig debat

– et synspunkt mangler

16 Nu griner vi igen

– om at miste en ægtefælle og mor

19 Bibelen skal læses med tre lamper tændt

– et teologisk syn på mennesket

22 Frihed, forpligtelse og ansvar

– om fornyelsesprocessen
Genstart2025

25 »Tag lyset med og del ødselt ud af kærligheden!«

– om lukning af Midtsjællands menighed

28 Bibelbrug i hverdagen

– serie om personlig bibelbrug

29 Sommerstævne 2025

29 Navne

30 Dåben af de første anabaptister i Zürich

– Genstart 1525 – markering af 500-året for døbere i Europa og Danmark

32 Frihed til at tro – kampen er ikke slut

– hvad betyder lovgivningen?

34 Oversvømmelser i Burundi

– når klimaforandringer rammer

36 Min trælse vane

– klumme

Udgivet af Baptistkirken i Danmark
Nummer 1, 2025 – 172. årgang

Forsidefoto: Olga Kononenko – Unsplash

Udgivelsesdatoer og deadlines

Nr. 2: 16. maj. Deadline 10. marts
Nr. 3: 18. juli. Deadline 12. maj
Nr. 4: 10. oktober. Deadline 11. august

- baptist.dk kan læses på www.baptist.dk.
- følg også bladet på Facebook.
- bladet kan modtages som lydfilet på CD ved henvendelse til Sekretariatet.

Redaktion

Hanne Kiel, ansvarshavende redaktør
tlf. 3190 8190, hanne_kiel@hotmail.com
Jamie Lynn Cunningham
tlf. 6089 1441, jamielynn.cunningham@yahoo.com
Mads Leth
tlf. 2972 7860, lethmads@gmail.com
Lone Møller-Hansen
tlf. 2347 4015, lm-h@outlook.dk
Renathe Zimmermann
tlf. 6165 2656, renathezimmermann@gmail.com
Gitte Elleby, redaktionssekretær
tlf. 2299 0424, gitte@baptistkirken.dk

Oplæser og ansvarlig for lydudgaven: **Ole Engel**

Grafisk design: pedersen & pedersen
Trykkeri: Jørn Thomsen Elbo
Oplag: 2.800

baptist.dk er Baptistkirken i Danmarks kirkeblad og kan sendes til alle med tilknytning til en baptistmenighed.

Artikler er ikke nødvendigvis udtryk for Baptistkirken i Danmarks eller redaktionens holdning. Idéer, artikelforslag og digitale billeder modtages gerne.

Baptistkirken i Danmark

Sekretariatet
Lærdalsgade 7, st.tv., 2300 København S
Tlf. 3259 0708 – mandag-fredag kl. 9-12
E-mail: info@baptistkirken.dk
Hjemmeside: www.baptistkirken.dk

Henvendelse om adresseændring til din lokale menighed. Dødsfald og nye medlemmer indberettes til Sekretariatet.

Gaver til baptist.dk: Kan indbetales på 3201 10042879 eller MobilePay 90519 mærket »baptist.dk«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

Hvad er da et menneske?

Hvor er vi dog forskellige, både indeni og udenpå. Guds skaberværk bliver tydeligt i svømmehallen.

[≡] Renathe Zimmermann

[📷] Olga Kononenko – Unsplash

Kvinderne kommer fra alle hjørner. De kommer stort set i alle aldre, og for nogle er gangen præget af alder eller skavanker. Men det er uden betydning. De kommer, fordi det gør dem godt. Det er måske nødvendigt, og de kommer ikke mindst, fordi det giver dem glæde.

Vi mødes til vandgymnastik, og det store bassin er fyldt med ca. 50 kvinder og nogle enkelte mænd. Det er rigtig godt, men det er i omklædningsrummet, jeg får den største påmindelse om Guds skaberværk og bliver allermest glad. Det er fantastisk befriende at høre og se forskelligheden og opleve den værdighed, der er omkring den enkelte, når vi går omkring og gør det, vi skal.

Når vi er færdige med vandpjaskeriet og går tilbage til baderummet, er en stor flok skolepiger – en af dem i kørestol – ved at gøre klar til svømmeundervisning, og et par mødre med deres babyer klæder om til babysvømning. Så har vi hele skalaen med.

Et menneskes værdighed

Gud er stor. Hvem er vi, at vi tror, vi kan bedømme egne og andres værdighed eller mangel på samme?

Der har det seneste år været en debat om det hensigtsmæssige i at få hjælp til at afslutte livet. Alle kan godt forstå, at livet kan være ulideligt smertefuldt, eller at nødvendigheden af at få hjælp til alt kan tynde den enkelte. Vi skal prøve at sætte os i det lidende menneskes sted, men vores opgave er ikke at bekræfte, at livet ikke er værd at leve. Er det ikke her, vi må gøre vores yderste både privat og på det samfundsmæssige plan for at vise kærlighed og omsorg?

Det er livsnødvendigt, at der skabes en kultur, hvor ligeværdighed, håb og lindrende muligheder udbygges, så livets ukrænkelighed ikke udfordres af uværdige syn på livet.

Kroppen husker, men jeg har det rigtig godt

Michael Jensen, præst i City Kirken, har overlevet kræft i øjet og brud på aorta, har tabt 37 kg og har det bedre end nogensinde.

[] [] Lone Møller-Hansen

Det var den 21. marts 2024 om eftermiddagen. Michael Jensen havde siddet lang tid hjemme i Taastrup ved computeren og forberedt påskens prædikener. Han begyndte at få rygsmerter. Gik sig en tur, men det hjalp ikke. Han lagde sig og tog to kodimagnyler. Det hjalp ikke. Til sidst havde han så ondt, at han kravlede ind i stuen og råbte til Lissette, sin kone, at hun skulle ringe efter en ambulance.

Det med kodimagnyler var en dårlig beslutning, men på det tidspunkt vidste han ikke, at hans aorta, hovedpulsåren, var bristet, en såkaldt rumpering. Kodimagnyl får blodårerne til at udvide sig, så blodet fossede ud i mavesækken. »Det var første mirakel, for bristet var det rigtige sted – forbi alle de vigtige organer«, siger Michael otte måneder senere, da

»» *Det var fedt. Smerterne forsvandt, og kroppen slappede af. Jeg havde bare lyst til at sove ...* ««

jeg møder ham på kontoret i City Kirken. Mere vital end meget, meget længe.

Tilbage til den 21. marts. Han lå på stuegulvet. Kunne ikke længere åbne øjnene. Hans krop var begyndt at lukke ned. Men han hørte ambulancefolkene komme. De var lynhurtige til at diagnosticere ham og gav ham morfin. »Det var fedt. Smerterne forsvandt, og kroppen slappede af. Jeg havde bare lyst til at sove, men jeg måtte ikke falde i søvn, så de klappe mig på kinden hele vejen til Hvidovre Hospital og sagde, at hvis jeg faldt i søvn, ville jeg ikke vågne igen.«

Fra døden til livet

Michael får en association: »Vi er jo gået fra døden til livet. Jesus sagde, at Lazarus bare sov. Så det er menneskeligt i den situation bare at ville sove. Der var *ingen* dødsangst. Men det var hårdt for min kone ...«. »Resten ved jeg kun, fordi jeg er blevet det fortalt. Jeg var væk. De scannede mig på Hvidovre, og det bekræftede ambulancefolkernes diagnose. Hu hej, til Rigshospitalet. Jeg husker kun, at de løb med mig. Jeg blev opereret af Danmarks hurtigste

kirurg, og da jeg vågnede næste dag, sagde han til mig: »Nu har jeg gjort mit, resten er op til Ham«, og så pegede han op mod himlen«, fortæller Michael.

Michael er genoptrænet. I begyndelsen kunne han gå fire meter ud til toiletet med en rollator, nu kan han gå 12-15 km. »Vestegnen er utrolig smuk!« Han tog nogle radikale beslutninger – for årsagen til at aorta rumpede var højt blodtryk og overvægt. Siden da har han tabt 37 kg. »Jeg er begyndt at spise sundt og langsomt.

Jeg vil spise mig mæt, og maden skal smage godt. Men jeg har fundet ud af, at gulerødder smager godt. Skyr til morgenmad med havregryn – de nedsætter kolesteroltallet.« Og så beklager han, at der ikke er kage på bordet ...

Michael er taknemmelig: »Da jeg lå på sygehuset, og min kone, mine to børn og mit →

Michael Jensen

• 61 år, præst i City Kirken på Københavns vestegn.

»» *Men kroppen husker, så der skal ikke meget til, før den er i alarmeredskab.* ««

»» *Åndeligt er han blevet bekræftet
i det, han har prædikeret alle sine år som
præst.* ««

→ barnebarn kom imod mig, sagde jeg til mig selv: »Det er jo det her, jeg skal leve for.«

Menigheden stod sammen

Samtidig er han lykkelig for menigheden i Taastrup. Han har været præst dér i anden omgang siden 2020:

»Tænk, formanden for kirkens ledelse fik kræft kun tre måneder efter, jeg blev syg. Og menigheden tog bare ansvar. Da jeg kom tilbage, skulle jeg kun tjekke, om alt var godt. Og det var det. Han har det heldigvis også godt i dag.«

Med til historien hører, at Michael startede på arbejde – på halv tid – kun en måned efter aorta rumpere. Det gik galt. Han besvimele ved et møde i kirken og blev indlagt igen. Denne gang med hjertet. Så fik han »en kammeratlig samtale« med Lissette. Nu havde han været syg nok. For fem år siden fik han kræft i det bedste af sine øjne. Også dengang gik det godt. Ingen spredning: »Jeg betaler min skat med glæde. Vi har virkelig et godt sygehusvæsen.« Så alt er godt. Michaels fysik er blevet, som da han var omkring de 30 år. Men kroppen husker, så der skal ikke meget til, før den er i alarmberedskab.

Åndeligt er han blevet bekræftet i det, han har prædikeret alle sine år som præst: »Om søndagen inden alt dette skete, prædikede jeg over Daniel kap. 3 og sagde: »Gud er med os i

ilden«. Alt det, jeg har prædikeret og tror på, er blevet prøvet – og det holdt! Jeg tager Bibelen meget bogstavelig. Gud helbreder. Gud er kærlig og god. Bøn virker.« Hver gang han har været syg, har mennesker over hele verden bedt for ham.

»Men det er Gud, der helbreder, og alle vore dage har han tal på. Vi er her kun, så længe han vil.«

Ikke-kristen baggrund

Michael Jensen kom ud af en ikke-kristen baggrund. Han mødte Gud igennem Nicky Cruz – ham med »Korset og springkniven« – ved et møde, da han var 12 år. Han gled væk fra troen igen. Som 22-årig kaldte Gud på ham: »Jeg skulle bruge sit liv på at formidle Guds kærlighed til mennesker, der ikke har det godt.«

Han var præst i City Kirken fra 1996-1999, hvilket også gav ham en teologisk uddannelse

i Sverige. Siden blev han præst i Kristuskirken på Nørrebro frem til 2006. I årene derefter var han bl.a. leder i beskæftigelsessektoren, som jo også har med skrøbelige mennesker at gøre: »Jeg har fået det bedre på alle områder. Jeg ville bare ønske, at jeg var 35 igen ... Tænk, hvis man kunne tage den rummelighed og erfaring, jeg har i dag, med til den unge mand, der var lidt sort/hvid og skarp i kanten.«

»» *Det er Gud, der helbreder, og
alle vore dage har han tal på. Vi er
her kun, så længe han vil.* ««

Det kan vi lære af Preisler-sagen

Var det en kærlighedsgerning eller et manddrab, da Ebbe Preisler slog sin hustru gennem mere end halvtreds år ihjel i december 2022?

☰ Morten Bangsgaard
 📷 Mercedes Reilly
 og Simon Godfrey – Unsplash

Juridisk kender vi ikke rettens afgørelse, men anklageren mener, at Ebbe Preisler begik manddrab, da han slog sin hustru ihjel. Sikker er, at Preisler-sagen har fået diskussionen om aktiv dødshjælp til at blusse op. Endnu en gang rejser etiske spørgsmål og dilemmaer på baggrund af en enkeltsag. Uanset sagens juridiske udfald, er der noget, vi kan lære af sagen om Preisler-ægteparret.

Ebbe Preisler skrev sammen med sin nu afdøde hustru, Marianne, en kronik i Politiken den 23. september 2022, der vakte opmærk-

somhed, men navnet blev først landskendt, da det kom frem, at Ebbe Preisler 2. juledag 2022 havde givet sin hustru dødbringende medicin på plejehjemmet, og efterfølgende forsøgt at begå selvmord i parrets hjem på Frederiksberg. Lige forinden sendte han en række afskedsmails til familie og venner. Selvom det var først på natten, læste parrets datter afskedsmailen, da den kom. Hun handlede med det samme: Hendes far blev fundet døde, men ikke død. Han fik modgift og vågnede et døgn senere på hospitalet.

Sygdom til døden

I kronikken fra efteråret 2022 skriver Ebbe Preisler om tilgangen til døden. En tilgang,

»En tilgang, der ikke kun handler om en sygdom til døden, men handler om en mere eksistentiel tilgang.«

der ikke kun handler om en sygdom til døden, men handler om en mere eksistentiel tilgang, skriver ægteparret. Det er forståeligt og menneskeligt. Med »sygdommen til døden« spiller han på Søren Kierkegaards store psykologiske værk af samme navn fra 1849. For Kierkegaard er sygdommen til døden ikke en fysisk sygdom, men fortvivlelse. Hans formel for al fortvivlelse – et menneskeligt eksistensvilkår – er fortvivlet at ville af med sig selv. Den tanke →

»» Det er stærke, anklagende og tankevækkende ord og beskyldninger. ««

→ virker nær, når Preisler i kronikken skriver om »livslede og regulær foragt for menneskeheden og dens gerninger«.

Det er stærke, anklagende og tankevækkende ord og beskyldninger. Kronikkens omdrejningspunkt er da også en beskrivelse af menneskers overforbrug og overgreb på den fælles klode med de kendte klimaudfordringer til følge. På mange måder minder sammenkædningen af klodens tilstand og Preislers ditto om en tilsvarende fortvivlet svensk teenager, Greta Thunberg. Begge vil de væk fra den verden, de lever i, men er en del af. Men hos dem begge spores netop den fortvivlelse, som Kierkegaard beskriver som at »ville af med sig selv« eller væk fra sig selv: »Jeg mangler livslyst«, står der i kronikken.

En kærlighedsgerning

Kronikken vidner også om et langt, lykkeligt og meget kærligt ægteskab mellem mand og hustru. Mangeårig sygdom er blevet taget med oprejst pande, og parret har indrettet sig på de vilkår, de er blevet givet. Hun har levet med sin sygdom og fået det bedste ud af livet, og sammen har de evnet at skabe en indholdsrig hverdag og en livsglæde med alt det, de var fælles om. Det er smukt at læse. Livsglæden forvandler sig til sidst til livslede, fordi hustruens sygdom forværres, og det liv,

de havde sammen, ikke længere kan leves. Det bliver udgangspunktet for at afslutte livet sammen. Sidde i hver sin stol og drikke en dødelig drik af det samme glas vand. I den form kan døden fremstå i en næsten indbydende form. Men for det første kan vi ikke få døden på recept. Preisler foreslår, at der opsættes automater med dødelige piller, som man så kan hente, hvis livet en dag – eller én dag – ikke er værd at leve. Og for det andet er et fortvivlet menneske også et omskifteligt menneske, og et omskifteligt menneske kan have et mindre radikalt syn på livet i morgen. Fordi et menneske kan skifte mening. Faktisk skete præcis det for Preisler selv, da han efter sin varetægtsfængsling netop nåede til sin hustrus bisættelse. Her sagde han efterfølgende til pressen: »Jeg vil leve videre«. Stilfærdigt kan vi så tænke, at så var det jo godt, at han ikke var død.

Må vi slå hinanden ihjel

Det ældre ægtepars historie rummer en smuk og livsbekræftende fortælling om et levet liv.

»» I den form kan døden fremstå i en næsten indbydende form. ««

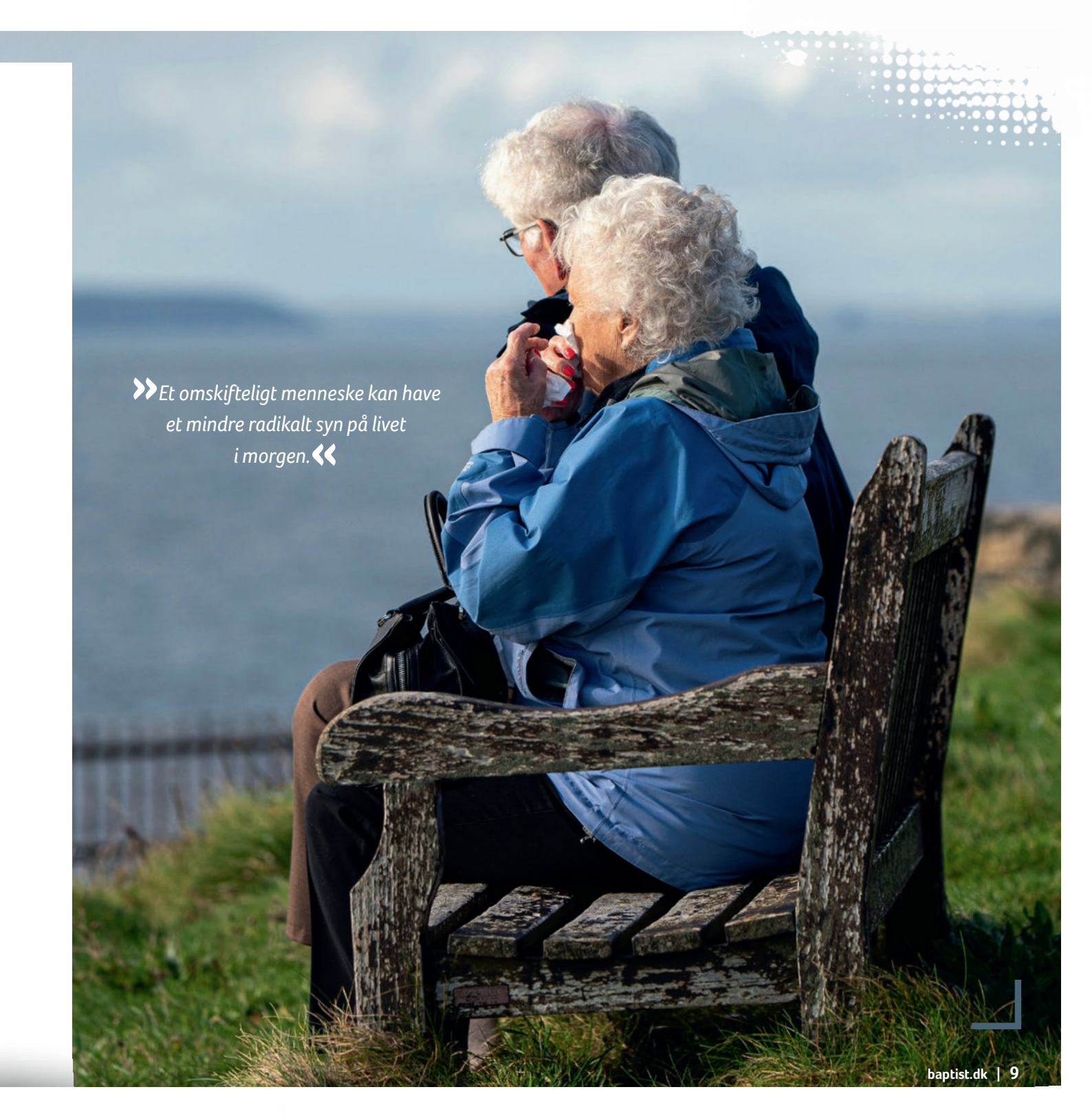
Et liv med et kærligt ægteskab, hvor det er svært at give slip på hinanden. Samtidig viser den menneskelivets uundgåelige vilkår, som kan være grænsende til det umulige at leve med.

Tilbage står principielle spørgsmål. Når der falder dom, får vi juridisk svar på, om der er tale om et manddrab, som anklageren argumenterer for, eller om der er tale om et medlidenhedsdrab, hvor en ægtefælle afslutter sin hustrus liv i kærlighed, og hvor strafframmen er betydeligt mindre.

Uanset rettens afgørelse har sagen givet anledning til at stille spørgsmålet: Skal vi kunne slå hinanden ihjel? Skal det i Danmark under særlige omstændigheder være strafrit at slå et andet menneske ihjel? Etisk vil det åbne for en glidebane, som vi har set i en række af de få lande, der har indført aktiv dødsbistandshjælp. I virkelighedens verden er det intet sted lykkedes at afgrænse anvendelsen af aktiv dødsbistandshjælp. Tallene taler entydigt deres klare sprog. Det går galt, når først vi begynder strafrit at kunne slå hinanden ihjel.

Morten Bangsgaard

- stud.theol.
- medlem af Det Ethiske Råd 2017-23
- tidligere generalsekretær og adm. direktør

»» Et omskifteligt menneske kan have
et mindre radikalt syn på livet
i morgen. ««

Døden er ikke det værste, man har

Hvor mange af os ville være i live i dag, hvis det at vælge døden var så let som at trykke på en knap? Ikke jeg.

[≡] Jacob Anhøj, overlæge på Rigshospitalet, medlem af Købnerkirken i København
[📷] Stephen Andrews - Unsplash

Der har været flere episoder, men særligt husker jeg én. Jeg har vel været en fem-seks år gammel, og jeg var så vred på mine forældre, at jeg ønskede mig død. »Så ku' de lære det, ku' de« – ikke at behandle mig så uretfærdigt. Jeg forsøgte at strangulere mig selv med et tørklæde. Det lykkedes selvfølgelig-

lig og heldigvis ikke. Man kan ikke strangulere sig selv. Men hvis jeg dengang havde vidst, hvad jeg véd i dag, er det ikke sikkert, det var gået så godt.

Hjælp til at dø

Én ting er en sund og rask femårigs vredesudløste og flygtige dødsønske, men hvad med den håbløst syges helt forståelige ønske om at få gjort en ende på sine lidelser? Af kærlighed afliver vi jo gerne dyr, hvis liv alligevel lakker

»» Hvorfor så den modstand mod barmhjertig hjælp til at dø, når livet bliver ubærligt eller meningsløst? ««

mod enden, eller på anden måde ikke længere har mening. Hvorfor så den modstand mod barmhjertig hjælp til at dø, når livet bliver ubærligt eller meningsløst?

Nu skriver jeg »modstand« – men ifølge en undersøgelse fra Lægeforeningen fra 2024 går op imod halvdelen af danskerne ind for aktiv dødshjælp til personer med »invaliderende handicap«. Selv statsminister Mette Frederiksen er »meget stærk tilhænger« af aktiv dødshjælp.

Det er vigtigt at skelne mellem »aktiv« og »passiv« dødshjælp. Begge dele forudsætter lægelig medvirken; men kun den aktive dødshjælp er til debat.

Passiv dødshjælp

Lægen indstiller eller undlader at iværksætte en udsigtsløs behandling, som blot vil forlænge en igangværende dødsproces. Passiv dødshjælp er ikke bare lovlig, men i mange tilfælde berettiget. Det er også tilladt at give lindrende behandling af fx smerter, angst og åndenød, selv om behandlingen som en utilstøttet bivirkning kan fremskynde døden.

Aktiv dødshjælp

Lægen (eller andre) handler i den hensigt at forårsage døden. Den praksis er (indtil videre) ulovlig i Danmark uanset, om den sker på

patientens anmodning. En variant af aktiv dødshjælp er såkaldt assisteret selvmord, hvor lægen fremskaffer de nødvendige medikamenter, som patienten selv indtager. Også det er ifølge gældende lov strafbart.

Ikke samfundets opgave

Modsat halvdelen af befolkningen er Lægeforeningen og flertallet af Etisk Råds medlemmer imod legalisering af aktiv dødshjælp. Begge udtrykker forståelse for, at uhelbredeligt syge personer eller personer, som lever i ubærlig lidelse, kan have et stort og berettiget ønske om at dø, men uanset det, må det aldrig blive samfundets opgave at slå sine borgere ihjel.

I Lægeforeningen ser vi alle patienter som værdige og alle liv som værdige liv – uanset sygdom, plejebehov, kompetencetab, udseende, uanset om de dufter godt eller ej. Vi mener ikke, at vi som samfund skal tilbyde medlidenhedsdrab eller hjælp til selvmord. Vi skal gøre alt i vores magt for at hjælpe alle patienter til at leve så gode liv som muligt

»» Men behovet overstiger langt resurserne. ««

»» Op imod halvdelen af danskerne [går] ind for aktiv dødshjælp til personer med »invaliderende handicap«. ««

Svært at være uenig

Som menneske, læge og kristen er det svært at være uenig. Men sandheden er jo, at vi som samfund i dag langt fra gør » alt i vores magt for at hjælpe alle patienter til at leve så gode liv som muligt«. Vores sundhedsvæsen er i dag (og med god grund) først og fremmest indrettet til at diagnosticere og behandle sygdomme og først derefter – hvis der er tid og resurser – til at lindre, trøste og yde omsorg.

Der findes ganske vist ordninger og institutioner, bl.a. de mange og dog alt for få hospicer, som gør en stor indsats ved at tilbyde »livshjælp« til uhelbredeligt syge mennesker i den sidste del af livet.

Men behovet overstiger langt resurserne. Og set i det lys er det forståeligt, at mange – heriblandt statsministeren – finder det fristende at tilbyde stats sanktioneret medlidenhedsdrab på »uværdige« liv.

Læs mere

Find denne artikel på www.baptist.dk og se links til andre artikler om emnet.

>Nej til statsassisteret selvmord<

Interview med **Inge Marie Kirketerp Hansen**, teolog, sognepræst og en af initiativtagerne til Netværket >Nej til statsassisteret selvmord<.

»» For mig handler det om menneskesyn. Der er noget vigtigt på spil. ««

[≡] Mads Leth
[📷] Henrik Helms og privat

Inge Marie Kirketerp Hansen er sognepræst i Gjellerup, udnævnt som »Årets Teolog 2024«, og dedikeret modstander af at indføre aktiv dødshjælp.

Hvad førte til dit engagement i debatten om aktiv dødshjælp?

»Det begyndte, da Mette Frederiksen på Folkemødet 2023 udtalte sig om emnet på en måde, der var farlig for den efterfølgende diskussion«, forklarer Inge Marie Kirketerp Hansen. »Statsministeren forsøgte at gøre et komplekst emne enkelt ved at affeje anbefalinger fra Etisk Råd og sige, at hun går ind for aktiv dødshjælp uden egentlig at have undersøgt sagen.«

Debat uden nuancer

Inge Marie Kirketerp Hansen uddyber videre:
»Det er bekymrende, at en minister siger

sådan, og jeg blev provokeret. Mette Frederiksen forsimplede debatten. Jeg tror ikke, vi er i stand til at lovgive på området uden at risikere, at der vil være mennesker, som bliver presset til at vælge døden frem for livet.«

Hvorfor går et flertal af danskerne ind for aktiv dødshjælp?

»Gør de nu også det? I 2024 lavede Lægeforeningen en undersøgelse, der viste, at kun 17% véd, hvad aktiv dødshjælp er. Det understreger farligheden i at indføre noget så voldsomt, uden vi véd, hvad det handler om. Min argumentation er hverken hæftet op på livets ukrænkelighed eller min kristentro. For mig handler det om menneskesyn. Der er noget vigtigt på spil.«

Retten til selvbestemmelse

»Autonomi, altså retten til selv at bestemme, er et vigtigt argument for tilhængere af aktiv dødshjælp. Men når vi diskuterer aktiv dødshjælp, vedrører det ikke blot os selv. Det handler om samfundet. Der er tale om relationel

» Vi kan ikke træffe beslutninger om livsafslutning, uden vi er blevet påvirket af andre.«

og ikke individualistisk autonomi. Vi kan ikke træffe beslutninger om livsafslutning, uden vi er blevet påvirket af andre.

I lande, hvor dødshjælp er indført, viser det sig, at relationen til andre er afgørende. I Washington nævnte 61% af dem, der fik assisteret selvmord, at frygten for at være til

» Frygten for at være til besvær var en af årsagerne.«

besvær var en af årsagerne til ønsket. I Oregon var tallet 59%. For mig er det en understregning af, at autonomi er et skrøbeligt argument«, uddyber Inge Marie Kirketerp Hansen.

»Den hollandske glidebane«

»Skrækscenariet er den »hollandske glidebane«. Det er over 20 år siden, aktiv dødshjælp blev indført i Holland. I dag skyldes over 5% af alle dødsfald aktiv dødshjælp. I storbyer er det 20%. Man har livsafslutningsklinikker, og

du har mere eller mindre krav på at få hjælp til at blive slået ihjel, hvis det er dit ønske. Det er muligt at give aktiv dødshjælp til børn, og der er eksempler på, at dødshjælp til demente, der ikke har givet samtykke, ikke får konsekvenser for de implicerede.

Glidebanen er dødsmentaliteten, der har sneget sig ind i det hollandske samfund. Man begyndte med veldefinerede kriterier for aktiv dødshjælp, men grænserne blev udvidet og der blev slækket på dem med tiden. →

→ Et argument for aktiv dødshjælp i Holland var at nedbringe antallet af selvmord, men det stik modsatte skete. Selvmordsraten er steget med 30%. Jeg er overbevist om, at det skyldes, at når døden rykker ind i et samfund, kan vi ikke lukke af for den.«

Gældende lovgivning

»Mange danskere har oplevet håbløse situationer, hvor de føler, at de ikke fik den hjælp fra sundhedsvæsenet, der var brug for; hvor et menneske forsvandt for øjnene af dem. Vi kommer nemt til at tænke: Var det ikke bedre med aktiv dødshjælp? Men det er ikke en understregning af, at vi har brug for aktiv dødshjælp. Det er en understregning af, at vi skal højne palliationen og behandlingskvaliteten«, siger Inge Marie Kirketerp Hansen og fortsætter:

»Vi har en sundhedslov med muligheder: Man kan sige nej til behandling. Det er tilladt at slukke en respirator. Mange forveksler det med aktiv dødshjælp, men her er der tale om mennesker, der er blevet holdt kunstigt i live, så det er ikke aktiv dødshjælp. Betegnelsen passiv dødshjælp er dårlig, fordi den klinger af, at man sidder med hænderne i skødet, og det er absolut forkert. Palliationen rummer en bred vifte af muligheder, som allerede eksisterer i vores nuværende sundhedslov.«

»» Når døden rykker ind i et samfund, kan vi ikke lukke af for den. ««

Etablering af Netværket

Netværket »Nej til statsassisteret selvmord« blev etableret som en modreaktion på TV-dokumentaren »På tirsdag skal jeg dø« fra 2022; på Statsministerens støtte til aktiv dødshjælp; samt på den regeringsnedsatte arbejdsgruppe »Udvalget for en mere værdig død«, der arbejder på, hvordan aktiv dødshjælp kan indføres i Danmark. Inge Marie Kirketerp Hansen fortæller: »Formålet med Netværket er at vise emnets kompleksitet. Der manglede en modstemme i debatten«. Netværket består af teologer, læger, pårørende, folk med tilknytning til Etisk Råd, og et tidligere medlem af »Udvalget for en mere værdig død«, som trådte ud i protest (red. Jesper Grud Rasmussen).

»Jeg håber, danskerne får mere information om, hvad aktiv dødshjælp indebærer, og at man rent politisk vil besinde sig. Der kører en kampagne lige nu, der hedder »Lad os tale om tro«. Måske skulle vi også have en »Lad os tale om døden«-kampagne?

Det handler om at blive på livets side og sige: »Jeg hjælper dig ikke til at dø«, men »Jeg hjælper dig med at dø« – og det er der en meget stor forskel på!«

Læs også den mere omfattende artikel på www.baptist.dk

»» Vi kommer nemt til at tænke: Var det ikke bedre med aktiv dødshjælp? ««

En væsentlig debat

Debatten om aktiv dødshjælp er væsentlig ud fra både et politisk, filosofisk og ikke mindst åndeligt perspektiv. Hvad er en værdig død?

≡] Mads Leth
[📷] Javy Luzania – Unsplash

Hvad er en værdig død? Hvad er et værdigt liv? Og hvem har for øvrigt ret til at bestemme det? Det er store spørgsmål med stærke følelser på spil.

»Udvalget for en mere værdig død«

I oktober 2023 nedsatte regeringen arbejdsgruppen »Udvalget for en mere værdig død« med et kommissorium om dels at skabe offentlig debat blandt danskerne om livets sidste tid og dels at tilvejebringe et refleksionsoplæg,

der skal give regeringen mulighed for på nuanceret vis at træffe beslutninger om en dansk model for en mere værdig død.

I skrivende stund er offentliggørelsen af udvalgets oplæg på trapperne. Processen på lidt over et år har været præget af nogen intern uro, da to ud af ti medlemmer, afdelingslæge Emma Helledie og klinisk sygeplejespecialist Jesper Grud Rasmussen, er udtrådt i protest. Helledie og Rasmussen skrev efterfølgende i et åbent brev om bevæggrundene for at træde ud: »Vores oplevelse er, at udvalget fra starten har haft et ufravigeligt fokus på at skabe konkrete modeller for aktiv dødshjælp og assisteret selvmord. Ikke med fokus på, om aktiv

»» *Processen har været præget af intern uro, da to ud af ti medlemmer er udtrådt i protest.* ««

dødshjælp og assisteret selvmord overhovedet skal ind i sundhedsvæsenet med de konsekvenser, det vil have.«

Vi mangler at præsentere et synspunkt

Vi ville meget gerne have bragt et interview med en engageret person, der er fortaler for aktiv dødshjælp, og som derfor kunne være behjælpelig med at uddybe synspunkterne fra netop den side af debatten, men det har desværre ikke været muligt at få nogen i tale inden deadline.

Redaktionen har bl.a. forsøgt sig med ledende politikere, der har ytret sig som anbefalere af indførelse af aktiv dødshjælp i Danmark, medlemmer af »Udvalget for en mere værdig død« samt Landsforeningen »Ret til at dø« – alle uden held. Enten har de adspurgte personer høfligt afslået, eller også er de ikke vendt tilbage.

Nu griner vi igen

Thomas Thang blev alene med Peter på fire år i september 2023 efter et treårigt kræftforløb. Det har været hårdt.

[≡] Lone Møller-Hansen

[📍] Privat

Aa Fung og Thomas havde kun været gift i tre år, da Aa Fung fik konstateret kræft i æggestokkene i 2020. De var blevet familie-sammenført til Bornholm, hvor Thomas havde boet siden 2010. Deres søn Peter var syv måneder gammel, da de tre var på Rigshospitalet sammen for at få taget en biopsi på Aa Fung. Peter kunne ikke forstå ordene, men han forstod stemningen, da lægen fortalte, at det var kræft. Peters gråd var utrøstelig, så Thomas gik ud på toilettet med den grædende Peter og bad inderligt om, at han måtte falde i søvn. 15 minutter senere fik Aa Fung og Thomas ro til at tale sammen om den tunge besked.

Fantastisk netværk

Hjemme på Bornholm havde Thomas og Aa Fung heldigvis en dejlig kontaktfamilie, som straks trådte til. Kirsten og Steen Løvgreen. Det var i Corona-tiden, så egentlig måtte de ikke mødes, men de sagde »pyt«. Kirsten tog

selvbetalt orlov i tre måneder for at passe Peter, mens Aa Fung og Thomas tog til behandlinger.

Efter operation og halvandet års kemo-behandling blev hun erklæret sygdomsfri. Desværre blussede kræften op igen seks måneder senere, og et år efter måtte lægerne give op. I den sidste sygdomsperiode flyttede Thomas' kusine og hendes mand ind og var der altid for Peter, når hans far og mor var på sygehuset.

Thomas fortæller: »Da Aa Fung fik kræft første gang, tænkte jeg mest på Peter. Aa Fung og jeg har altid troet på, at hun blev rask igen. Vores tro har givet os styrke og håb. En måned inden hun døde 19. september 2023, sagde lægerne, at vi var nødt til at fortælle Peter, at hans mor skulle dø. Vi sad sammen med læger og sygeplejersker, da de sagde: »Vi kan ikke gøre mere for din mor.« Han blev sur og råbte: »Det vil jeg ikke have.« Jeg var magtesløs og kunne ikke beskytte min søn.«

Halleluja

»Selvom Aa Fung var syg, havde vi også en god tid sammen. Vi fik bibelundervisning af Steen og en sen aften, mens vi beder, begynder Aa Fung at råbe Halleluja. Det plejede hun aldrig at gøre – hun var faktisk ret genert.

»Efter operation og halvandet års kemobehandling blev hun erklæret sygdomsfri.«

Men vi råbte alle tre. Jeg kan ikke forklare den glæde, vi oplevede. Det var en gave fra Gud. Hun og jeg talte frem til kl. fire om, hvordan vi mødtes og blev forelskede.

Vi blev indlagt på sygehuset kort efter. Hun var mest tryk dér, og så gik det meget stærkt. Vi fik nogle profetier, dels fra hendes mor og en præst i Burma, som bad for hende over telefonen. De sagde begge, at Aa Fung ville blive rask. Jeg har aldrig tænkt, at Gud svigtede sine løfter. Når vi bad, fik vi fred i hjertet. Før hun døde på sygehuset, kastede hun op. Jeg var ked af ikke at kunne hjælpe hende. Hun krammede mig og sagde: »Du gør alt, hvad du kan. Jeg har aldrig rejst alene til Rigshospitalet. Aldrig været indlagt alene.«

Hjerte til hjerte

»Til sidst havde hun svært ved at trække vejret. Jeg lagde hænderne på hendes hoved og bad: »Gud, du har velsignet mig med en rigtig smuk, stærk og sød kone. Tak for din velsignelse. Vi har bedt så mange gange for, at hun må blive helbredt. Hvis hun ikke →

»Kirsten tog selvbetalt orlov i tre måneder for at passe Peter, mens Aa Fung og Thomas tog til behandlinger.«

»» Når vi bad, fik vi fred i hjertet. ««

→ bliver rask, må du godt tage hende hjem nu.« Jeg holder hendes varme hånd, ser ned på hende. Hun har lukkede øjne. Hendes vejrtrækning bliver normal. Og så sker der noget mærkeligt imellem os. Der kommer tre billeder, ligesom på et fjernsyn. Vi snakkede hjerte til hjerte. Det var billeder af, da vi fik Peter; en gang jeg lavede den mad, hun rigtig godt kan lide; og da vi rejste til Tyskland for at besøge hendes søstre. Der gik måske ti minutter, så forlod hun mig.«

Da Aa Fung var død, kom der meget kraftige reaktioner fra den fireårige Peter. I børnehaven slog han de andre børn, og derhjemme slog han sin far. Peter havde brug for psykologhjælp. Heldigvis havde Thomas en forsikring og var online med en børnepsykolog, som han har fået meget hjælp af. »Hun har givet råd om, hvordan jeg skulle tackle Peter. Vi har snakket om, at hans mor er i himlen. Der findes kristne børnebøger om det. Og så har jeg fortalt, at min far og mor også er i himlen. Så siger Peter, at det er godt, at hun ikke er alene deroppe.«

»Har du glemt, at hun er død?«

Seks måneder efter hendes død havde Thomas haft travlt på arbejdet. Han fik fri – både han og Peter havde det rigtig godt. Han hentede

Peter og kørte til Kwickly. Han finder alt det, Aa Fung plejede at drikke, når hun fik kemo-behandling. »Jeg glædede mig sådan til at komme hjem til hende. Da går det op for mig, at hun ikke er derhjemme, og jeg begynder at græde. Jeg fortæller Peter, hvorfor jeg er ked af det, og Peter siger: »Har du glemt, at hun er død?« Vi krammede hinanden og græd bare midt i Kwickly.«

Der var ikke meget tid for Thomas til at sørge det første års tid. Men så rejste han og Peter

med Kirsten og Steen på ferie, og her var der plads til Thomas' sorg. »Tungetalen er blevet en stor hjælp for mig. Når jeg ikke kan finde ord, så spiller jeg lidt lovsang og beder i tunger. Men ellers er der igen megen latter i mit og vores liv. Fx forleden, da vi sad og spiste en ret, som Aa Fung i sin tid havde købt, fordi den lignede noget, hun spiste hjemme i Burma. Men da hun smagte på den, sagde hun »addr«. Det huskede Peter, og for første gang grinede vi, mens vi talte om hans mor.«

»» Vi har snakket om, at hans mor er i himlen. ««

Bibelen skal læses med tre lamper tændt

Bibelen er Guds levende ord, og teksterne skal læses med tre lamper tændt: Hjernen, hjertet og troen.

[≡] Raymond Jensen, cand.theol., foredragsholder og pensioneret baptistpræst

[📷] Unsplash

I 2024 oplevede jeg Moesgaard Museums særudstilling om de gamle egyptere. Det slog mig, at de var rædselsslagne for døden. De gjorde sig store anstrengelser for – gennem omfattende balsamerings teknikker – at bevare det fysiske legeme, og de var overbevist om, at drilagtige og uforudsigelige guder lagde fæl-

der for at sikre, at kun de, der var af den rette herkomst og den rette støbning, kom igennem porten til dødsriget. I deres verdensorden var det helt afgørende, hvem der var ens forældre, og hvilken status man havde haft i livet i forhold til, hvordan ens skæbne ville blive i efterlivet.

Et kristent syn på mennesket

Hvor er det dog forskelligt fra den overbevisning, vi har som Bibelens folk: »Gud sagde:

»Lad os skabe mennesker i vort billede, så de ligner os! De skal herske over havets fisk, himlens fugle, kvæget, alle de vilde dyr og krybdyr, der kryber på jorden.«¹ Det er vores overbevisning, at hvert enkelt menneske er indfældet →

»Mennesker får skænket Guds nåde og tilgivelse uden betingelser.«

»» Vi er skabte og ligner Gud; men vi er ikke Gud! ««

→ i skaberværket. Vi er hver især en lille, men fuldgyltig del af det store univers. Vi er skabte og ligner Gud; men vi er ikke Gud! Jeg er ikke Gud; du er ikke Gud; men når vi ser på hinanden, ser vi et billede på, hvem Gud er! Og jubelen fortsætter: »Når jeg ser din himmel, dine fingres værk, månen og stjernerne, som du satte der, hvad er da et menneske, at du husker på det, et menneskebarn, at du tager dig af det? Du har gjort det kun lidt ringere end Gud, med herlighed og ære har du kronet det. Du har gjort det til hersker over dine hæners værk, alt har du lagt under dets fødder.«²

Små, men udvalgte

Her sættes vores lidenhed i perspektiv i forhold til det store skaberværk. Vi er så uendeligt små, men alligevel er vi særligt udvalgte. Vi skal forvalte det skabte. Gud lægger alt under menneskets fødder, fordi mennesket kun er lidt ringere end Gud.

»» Vi er så uendeligt små, men alligevel er vi særligt udvalgte. ««

De tre lamper

Men vi bliver ikke fri for at tænke selv! Bibelen er ikke et opslagsværk eller en ordbog, hvor du ved to opslag får et endegyldigt svar, som fritager dig fra at tænke og tage stilling. Bibelen er Guds levende ord, og teksterne skal læses med tre lamper tændt: Hjernen, hjertet og troen.

Hvad er et menneske?

Hvad er et menneske, og hvordan skal vi opfatte og forstå livet – og døden også for den sags skyld? De bibelske tekster kan vidunderligt nok læses på flere måder, og sandheden og den dybe forståelse får vi nok først på den yderste dag, men lad os forsøge!

På den ene side er Gud skaber og frelser, og mennesker er skabninger, der har brug for frelse. Så der er altså forskel på Gud og mennesker. På den anden side er der også et tæt fællesskab mellem Gud og mennesker: Vi er skabt, så vi ligner Gud. I Johannesevangeliet læser vi: »Lyset, det sande lys, som oplyser ethvert menneske, var ved at komme til verden. Han var i verden, og verden var blevet til ved ham, og verden kendte ham ikke. Han kom til sit eget, og hans egne tog ikke imod ham. Men alle dem, der tog imod ham, gav han ret

til at blive Guds børn, dem, der tror på hans navn; de er ikke født af blod, ikke af køds vilje, ikke af mands vilje, men af Gud.«³

Gennem Jesus, som er det sande lys, belyses vi og bliver Guds børn på ny. Jesus er det sande menneske, og ved at efterfølge ham bliver vi til sande mennesker.

Når vi ser på os selv, og når vi ser på vores skønne, kæmpende klode, så er der meget, der går galt. Vi ser, hvordan mennesker hver især, i flok og som nationer skader og ødelægger hinanden og vores fælles værdier. Hvad er det, der foregår? Vi ser, at selvom Gud er almægtig og ophav til alt, tillader Gud, at mennesker lever i synd og forøver ødelæggelser. Det virker, som om forholdet mellem Gud og mennesker er præget af menneskets oprør imod Gud!

Men vi har fået en vej – en vej ud af kampen – en vej til at være og forblive sande mennesker. Vi har lige fejret jul. Lukasevangeliet fortæller om den gamle Simeon. Han så lyset lige før sin død i den nyfødte frelser, Jesus Kristus. Med barnet i sine arme lovpriser han Gud: »Herre, nu lader du din tjener gå bort med fred efter dit ord. For mine øjne har set din frelse, som du har beredt for alle folk: Et lys til åben-

1 1. Mosebog kap. 1, vers 26

2 Salmernes Bog kap. 8, vers 4-7

3 Johannesevangeliet kap. 1, vers 9-13

4 Lukasevangeliet kap. 2, vers 29-32

»Gud er skaber og frelser, og mennesker er skabninger, der har brug for frelse. Så der er altså forskel på Gud og mennesker.«

baring for hedninger og en herlighed for dit folk Israel.«⁴

Simeon så Herrens frelse. Han siger: »Mine øjne har set DIN frelse«. Han siger ikke: Mine øjne har set min frelse. Han ved, at frelsen ikke kommer fra ham selv, men fra barnet Jesus, der bæres til templet af sine forbløffede forældre.

Uden frygt

Vi ser flere steder i Bibelen, at Paulus kæmper med at bevare sin egen menneskelighed og med de nye gryende kristne menigheders jordiske, kødelige trakasserier! Han fremtræder indimellem modløs, når han ser på sine medmennesker. Samtidig demonstrerer han en fast tro på, at det fornyede menneske, som drives af Ånden, vil gøre det gode.

Mennesker får skænket Guds nåde og tilgivelse uden betingelser. Guds lys rører gennem Jesus verden og mennesker, og dermed begynder Guds rige her og nu, og vi har ingen grund til at frygte livet eller døden.

Frihed, forpligtelse og ansvar

Baptister er kristne, der har samme tro som andre kristne, og vi deltager med glæde i et bredt fælleskirkeligt samarbejde – vi er blot én blandt mange i det ene gudsfolk.

[≡] Bodil Højbak Møller,
generalsekretær i BaptistKirken

[📷] Unsplash

Hver kirke har sine særlige eftertryk og i Genstart2025 finder vi inspiration og rettesnor i de traditionelle baptistiske kendetegn. Her er frihed, forpligtelse, kald og ansvar nøglebegreber. Alt er ikke til diskussion – selv om det kan virke sådan. Vi er ikke historie- og traditionsløse – og heller ikke frit svævende uden forpligtende relationer til andre.

Forpligtende relationer

Først og fremmest står vi i relation til vores Herre og frelser Jesus Kristus. Ham følger vi efter – eller det tilstræber vi i hvert fald – og vi beder om Helligåndens nærvær og vejledning

» Friheden understreges i baptistisk tradition altid sammen med forpligtelse, kald og ansvar. «

i vores liv, menighedsliv og kirkeliv. Som personer står vi i relation til vores trossøskende i menigheden, som menigheder til fællesskabet i BaptistKirken og som kirkesamfund til vores nationale og internationale samarbejdspartnere.

Frihed og ansvar

Frihed er et baptistisk fællestræk. Tros- og åndsfrihed har været afgørende siden vores anabaptistiske rødder og baptismens begyndelse i Danmark. Ingen – hverken kongelig eller kirkelig – autoritet må bestemme over den enkeltes trosliv. Derfor må dåben være den enkeltes frie valg uden tvang fra hverken øvrighed eller kirke. Men friheden begrænser sig ikke hertil. Den enkelte har også frihed til at udleve sin tro efter sin overbevisning og samvittighed. Og friheden understreges i baptistisk tradition altid sammen med forpligtelse, kald og ansvar.

Den enkelte har forpligtelse og ansvar og kald til at leve sit liv efter Bibelen og i efterfølgelse af Jesus Kristus. Jesus er det levende guds-ord, og den enkelte har frihed til og ansvar for at tolke Bibelen i forhold til sin

samvittighed under Helligåndens vejledning og inspiration.

Det er et flot princip og samtidig besværligt, for det giver rum for tolkningsforskelle. Det skinner igennem i Genstart2025-samtalerne. Men det er hverken en ny eller en særlig dansk udfordring. I 1989 skrev Baptisternes Verdensalliance: *»Der er en vigtig skelnen mellem Bibelens autoritet og autoriteten af min fortolkning af Bibelen. Nogle gange har folk forsøgt at sige, at deres fortolkning er den eneste gyldige, og de kan have ret, men da vi ikke er Gud, og den ultimative autoritet ligger hos Kristus, bør ingen forsøge at tvinge eller kræve en autoritet for sit eget syn.«*¹

Må vi i vores samtaler i hjemmene, menighederne og i regionale/nationale samlinger

» Bibelen er vores rettesnor for tro, liv og lære. Vi læser og tolker de bibelske skrifter i lyset af Jesus Kristus i bøn om, at det må ske under Helligåndens vejledning. Vi læser Bibelen individuelt og i fællesskab med ønske om at gøre dens budskab relevant i dag.« – Tese 2 i De otte teser, BaptistKirken 2023.

huske, at vi har frihed, forpligtelse og ansvar til at leve efter og tolke Skriften med mulighed for forskellige tolkninger, men ingen kan kræve autoritet for sit eget syn.

Selvstændighed og fællesskab

Paulus beskriver menigheden som en krop, der består af mange forskellige lemmer med hver sin funktion. I fællesskab udgør vi Kristus' legeme. Lige så fremmed det er, at en hånd kan fungere uden forbindelse til resten af kroppen, lige så utænkeligt er det for Det Nye Testamente at være kristen udenfor menigheden! »Vi bliver kristne hver for sig, men når vi tilhører Kristus, hører vi til hans krop. Det moderne forsøg på at have en privat tro på Kristus uden at tilhøre en kirke er fremmed for Det Nye Testamente.«²

Vores fælles baptistiske tradition har et stærkt fokus på individet uden at blive til individualisme, og stærkt fokus på fællesskab uden at blive til kollektivism. Ved vores overgivelse og dåb til Kristus forpligter vi os sammen med de øvrige lemmer på legemet til at bruge vores gaver og evner i tjeneste for næsten i mission og diakoni. Det er vores kald

»» Kongen gav i sin nytårstale en opfordring, som tåler gentagelse for os baptister.««

og vores ansvar som efterfølgere af Kristus. Vi bevarer vores selvstændighed og mulighed for at træffe egne beslutninger, men samtidig er vi også en del af fællesskabet, hvor vi er sammen med andre, som forekommer os lige så forskellige fra os, som hånd er fra fod.

Men dog er begge vigtige dele for kroppen.

I de samtaler, der foregår netop nu – i samfundet såvel som i BaptistKirken – bliver det tydeligt, at det er svært at bevare

fællesskabet i en tid, der er præget af stærk individualisme

og polarisering.

Kongen gav i sin nytårstale en opfordring, som

tåler gentagelse

for os baptister:

»Selv har jeg mange gange lånt en andens blik og fået

øje på noget nyt. Det kan være udfordrende, men det er altid berigende, uanset om vi ser helt ens på tingene. Vi skal ikke lade uenighed holde os fra at udveksle opfat- telser og holdninger. Det er i den udveksling, at vi får mulighed for at flytte os og nærme os hinanden. Vores held er, at vi stoler på hinanden herhjemme. Tilliden er høj imellem os. Det gør det lettere at se medmennesket før modstanderen.«³

Må vi med Guds hjælp og visdom lytte til og se på hinanden med åbenhed og forståelse – og i bøn og under Helligåndens vejledning finde den vej, som Gud kalder os til at gå.

1 BWA, We Baptists, 1989, s. 23-24, 41

2 BWA, We Baptists, 1989, s. 24-25

3 <https://www.kongehuset.dk/nyheder/laes-h-m-kongens-nytaarstale-2024>

»Tag lyset med og del ødselt ud af kærligheden!«

Midtsjællands Baptistmenighed fejrede takke- og nadvergudstjeneste i en fyldt kirke. Efter 167 år var menigheden samlet for næstsidste gang.

[≡] Henrik Andersen, webredaktør

[📷] Jørgen Skovgård og Henrik Andersen

Lars Thorndal, der har været fast tilknyttet prædikant i Nyrup de seneste 12 år, talte om lyset og kærligheden og citerede skuespilleren Erik Clausen: »Du er først død, når du er glemt«. Lars opfordrede menigheden til ikke at søge glemslen, men derimod til at »tage lyset med og dele ødselt ud af kærligheden«.

Ikke amen – men tak

To tidligere præster, Ole Jørgensen og Knud Rønne Hansen, fortalte om menighedens betydning i deres liv. Begge kendte menigheden fra deres ungdom, og de to vidnesbyrd gav indtryk af, at netop i Nyrup havde de to præster set lyset. Ole Jørgensen sluttede med ordene: »Her skal man ikke sige amen – men tak!«

➔ 120 gæster havde meldt sig til kirkefrokost i Pyramidesalen. Lydniveauet fastholdt indtrykket af, at gamle venskaber og løfter om at ses igen blev fornyet. »Kan du huske dengang ...« blev dagens mest brugte sætning ved bordene.

Det var forbundet med stort vemod at opgive at være menighed og med taknemlighed over at have været menighed i så mange år. Men det blev ikke ved fortiden. Der var også optimisme og lyst til at bringe lyset videre hos talerne.

Marianne Christophersen satte meget præcist ord på følelserne: »Jeg er taknemmelig for alt det, jeg har fået i min rygsæk. Hold fast i troen! Guds løfter står ved magt. Vi har altid en opgave der, hvor vi bliver sat.«

Margith Sprotte berettede om menighedens betydning for hendes familie gennem seks generationer. Det fik senere på eftermiddagen en endnu finere ramme, da hun spillede i

hornorkestret sammen med sin mand og sine tre søskende. Et hornorkester, der har fulgt menigheden siden 1925 og været en vigtig del af kulturen.

Vækkelserne

Efter Hans Bertelsens død i 1996 fandt sønnen Ole et skrift, hvor Hans fortalte om menigheden og den vækkelse, der var på egnen i hans ungdom: »Da jeg var 12-13 år, var A. Broholm hjemme fra Amerika, og der var en mindre vækkelse og nogle af mine kammerater blev døbt. Jeg snakkede med min far, men han syntes, det var for tidligt, så tiden gik til

jeg blev 16-17 år, og Ingvar Josefsen var her og holdt nogle missionsuger. Der blev en stor vækkelse, hvor også jeg kom med. Søndag den 5. februar 1928 var vi 28, der blev døbt (tallet er måske forkert). Den yngste var 12 år og den ældste 74 år.«

»Tag et fjumreår!«

BaptistKirkens formand Vibeke Dalsgaard var meget konkret i sin opfordring til menigheden: »Jeg opfordrer jer til at slutte med glæde! For mange er kommet til tro her, og meget er udgået herfra. I har rakt ud i verden! Gå nu forskellige veje i respekt for hinandens valg. Vær åbne og lad jer berige i de nye fællesskaber I finder. Tag et fjumreår – og tag så fat igen.«

En beslutning, der var længe undervejs

I 2024 var det slut. Menighedens 48 medlemmer besluttede at lukke menigheden i god ro

»I 2024 var det slut. Menighedens 48 medlemmer besluttede at lukke menigheden.«

» Der var også optimisme og lyst til at bringe lyset videre hos talerne. «

Skeespejderne fortsætter arbejdet i den gamle kirke i Skee. Søren Jensen bragte en hilsen, hvor han takkede for kirken, som spejderne har fået af menigheden. Søren fortalte også om projektet »Den grønne fælles spejdergrund i Skee« – Følg det på Facebook.

og orden. Kirken blev sat til salg og i begyndelsen af december solgt til Frikirken Vestsjælland, der er en fusion mellem Pinsekirken Kalundborg, Pinsekirken Korsør og Stenlille Frikirke.

» Gå nu forskellige veje i respekt for hinandens valg. «

Videre i livet

Menighedsrådsformand Oluf Jensen sluttede dagen med at fortælle om sin ungdom i menigheden. Om at være en forvirret rod og finde alt det i menigheden, han behøvede for at komme videre i livet.

»Hvad er det, der betyder mest for os i hverdagen?« spurgte Oluf og gav selv svaret: »Tilgivelse, omsorg og så at komme videre!« En opfordring til menigheden, som alle tog til sig.

Et blik mod fremtiden

»Velsignet er det bånd« var den rigtige salme at slutte dagen med. Da menighed og gæster sang: »thi byrden bliver mindre svar, når brødre deler den«, var det som om, alle rettede sig en smule op og rettede blikket mod fremtiden.

Søndag den 1. december 2024 var næstsidsste gang, menigheden var samlet. Juleaften var det slut, og allerede den 5. januar 2025 holdt Frikirken Vestsjælland den første gudstjeneste i Nyrup.

Bibelbrug i hverdagen

Jeg kan ikke huske præcis, hvornår jeg sådan »begyndte« at læse i min Bibel

[≡] Nicolas Fromsager, formand for Baptisternes Børne- og Ungdomsforbund
[📷] Bent L. Hansen

Jeg er vokset op i en kristen familie og har deltaget i børnekirke, juniorklub, teenagearbejde, og derudover har jeg også været på diverse lejre og ledertræningskurser. Derfor har min tilgang til Bibelen været meget naturlig.

Er jeg så god til at læse i min Bibel?

Det korte og meget ærlige svar er – nej. Jeg er desværre ikke særlig konsekvent. Det kan være svært at læse Bibelen, selv for en, der er vokset op med den. Derfor kommer min bibel-læsning også i faser og perioder i mit liv.

En stor oplevelse

Jeg husker helt tydeligt, da jeg gik i 7.-8. klasse, en aften jeg får åbnet min Bibel og læser Johannes Åbenbaring. Det var overvældende, og jeg husker, at jeg på én og samme tid blev fyldt med en form for »frygt«, men også en stor glæde og tryghed. Det var en ret vild oplevelse, og jeg husker stadig tilbage på den aften, som et bevis for mig, hvordan Guds ord kan ramme en.

Min yndlingstekst

Der er ikke passage eller tekster, jeg åbenlyst viger udenom, men man finder mig ikke så tit i

færd med at læse slægtstavler i Det Gamle Testamente! Derimod vender jeg jævnligt tilbage til versene her:

»Lad ingen ringeagte dig, fordi du er ung, men vær et forbillede for de troende i tale, i adfærd, i kærlighed, i troskab, i renhed. Indtil jeg kommer, skal du tage vare på skriftlæsningen, formaning og undervisningen. Forsøm ikke den nådegave, som du fik i kraft af profetier og under håndspålæggelse af ældsterådet. Tag dig af alt dette, lev i det, så alle kan se, at du gør fremskridt. Giv agt på dig selv og på den undervisning, du giver, hold fast ved det; for når du gør det, bliver du til frelse både for dig selv og for dem, der hører på dig.«¹

Det handler om at være »ung«, at være ung med et ansvar og at være et forbillede. Der er jeg lige nu: Et ungt menneske, der engagerer sig i verden omkring mig. Derfor er den tekst til stor opmuntring.

En anbefaling

Tag udgangspunkt i vers, som siger dig noget, og læs kapitlerne før og efter. Læs også Bibelens kontekst for at danne dig et billede af tekstens oprindelse. Bibelen er ikke en død tekst, men Guds levende ord.

»Der er jeg lige nu: Et ungt menneske, der engagerer sig i verden omkring mig.«

Sommerstævne 2025 aflyst

Efter aflysningen af vores fælles sommerstævne med Evangelisk Frikirke i Danmark har BaptistKirkens ledelse grundigt overvejet mulighederne for sommer-events for vores kirkesamfund.

[≡] Vibeke Dalsgaard,
formand for BaptistKirken

Ledelsen er meget opmærksom på, at vi trækker hårdt på menighedernes ressourcer i nationale sammenhænge i 2025. Vi vil derfor gerne opfordre til, at menighederne overvejer at lave nogle menighedslejre lokalt

– måske med nabomenigheden – hvor I sætter fokus på jeres egen menighed og det arbejde, som er jeres dér, hvor I bor.

Derfor bliver der ikke et samlet sommer-event støttet af BaptistKirken i 2025. Vi håber i stedet på stor deltagelse i synoden i Sæsing i pinsen. Synoden afholdes fra fredag den 6. juni kl.19.30 til mandag den 9. juni kl.12.30.

Vedrørende Landskonferencen i 2025 er ledelsen overbevist om, at det ikke har relevans at indkalde menighederne på den vedtagne dato i uge 30. Vi varsler derfor nu, at Landskonferencen bliver afholdt **lørdag den 27. september 2025** i Chin Baptist Church i Esbjerg.

Navne

Døbte

Holbæk

15.12.2024: Amalie Norsk Dahl, f. 03.02.2006

Roskilde

29.09.2024:

Tonny Larsen, f. 27.06.1978

10.11.2024:

Peter Michael Toft, f. 05.03.1947

Jeanette Stegmann Schmidt, f. 07.07.1987

Bethelkirken, Aalborg

27.10.2024:

Anton Duebjerg Andersen, født 27.10.2012

Optaget

Roskilde

25.08.2024:

Jørgen Larsen, f. 27.08.1961, tilflyttet fra Glostrup Frikirke

Jenny Yeo, f. 12.11.1965, tilflyttet fra The Bible Church,

Singapore

Frants Thomas Pihl, f. 21.05.1949, tilflyttet fra Karlslunde Strandkirke

Lauren Casa, f. 01.03.1988, tilflyttet fra Preston Ridge Church, USA

Sean Casa, f. 12.03.1989, tilflyttet fra Preston Ridge Church, USA

10.11.2024:

Tan Doan Nkut, f. 23.04.1991, tilflyttet fra Impact Church, Roskilde

An Phan Thi Ngoc, f. 26.03.1990, tilflyttet fra Impact Church, Roskilde

Nathaniel Finn Michel Risum, f. 30.07.1999, tilflyttet fra Mariager Fjord Frikirke

Tølløse

17.11.2024:

Irene Lundsgaard, f. 08.03.1943, døbt 04.07.1943

Døde

Korskirken, Herlev

Vera Christensen, født 21.04.1947, døbt 22.04.1984, døde 03.12.2024

Tølløse

Ruth Irene Bloch, født 22.10.1934, døbt 22.10.1995 i Lyngby, døde 21.12.2024

Østhimmerland

Marinus Knudsen, født 04.10.1938, døbt 06.07.1958 i Vaarst baptistkirke, døde 17.11.2024

Karmelkirken, Aalborg

Anders Vestergaard, født 10.08.1940, døbt 13.03.1955, døde 09.11.2024

Dåben af de første anabaptister i Zürich

Genstart 1525 – markering af 500-året for døbere i Europa og Danmark

Hvorfor førte døbernes fremkomst i 1525 ikke til døbermenigheder i Danmark før 1839? Det spørgsmål om danske døberes grumme skæbne vil vi belyse her i bladet i fire artikler i 2025.

Den 21. januar var det 500 år siden, døberbevægelsen opstod i Europa. Døberne skabte en ny kirkeretning, præcis som Martin Luther gjorde efter 1517.

[≡] Bent Hylleberg, cand.theol., pensioneret præst, rektor og formand for BaptistKirken

[📷] Arkiv

Døberbevægelsen opstod i Zürich i det nordlige Schweiz. Byens reformator hed Ulrich Zwingli. De første døbere mødtes fra 1519 i en studiegruppe, hvor Zwingli lærte dem at læse Bibelen på grundsprøgene.

Det, der gik forud – samtaler om tro
I 1523 indledte Zwingli ›trossamtaler‹ på byens rådhus med teologer fra Den katolske

Kirke. Zwingli fremlagde 67 teser, hvor han skelnede mellem bibelsk sandhed og kætterier, som kirken senere vedtog. I 1524 kom barnedåben i centrum.

De, der blev døbere kort efter, hævdede, at »barnedåben er en meningsløs, blasfemisk vederstyggelighed, i modstrid med hele Skriften«. De ville gøre troskab mod Ny Testamente til den eneste målestok for både tanke og handling – modsat Zwingli og byrådet, der bestemte den trosform, der skulle være tilladt i Zürich. Døberne skulle rette ind – eller forlade byen.

Det, der skete – dåb og flugt

Døberne blev i Zürich! Her døbte de hinanden ved bestænkning med vand, mens de knælede, hvorpå de lovede hinanden troskab og

dannede menighed efter de første kristnes forbillede. De havde nu forladt samtidens kirkemodel, hvor kirke (og) bystat skulle være én ubrydelig enhed på et givet geografisk område. De havde forkastet statens ret til at bestemme over alle borgere i religiøse spørgsmål. Kristen tro kræver frihed.¹

Bruddet betød også, at døberne selv ville udbrede evangeliet. Det skulle ikke ske med politisk magt, men i kraft af deres ord og eksempel. Deres mission fandt sted i landsbyer nær Zürich, hvor flere hundrede blev døbt på få uger. Allerede her ses et omrids af de vilkår,

»Kejser Karl V bestemte i 1528, at alle døbere var fredløse og kunne henrettes.«

Døberhulen ved Bäretswil, der blev tilflugtssted for de døbere, der måtte flygte fra Zürich. Bemærk symbolikken med vandet, der løber ud over klippen ned foran hulen.

» Flere tusinde blev brændt, hængt eller druknet i Mellemeuropa inden 1555 – og det fortsatte. «

der mødte døberne i flere århundreder: Hvor de forkyndte evangeliet, der blev modtaget ved personlig overbevisning og dåb, opstod der nye menigheder, som øvrigheden bekæmpede med magt. Døberne blev forvist, fængslet og i yderste konsekvens dødsdømt.

Det, de blev udsat for – nye love

Sidst på året 1525 blev de første døbere pågrebet nord for Zürich. De blev stillet for retten – anklaget for både oprør og vranglære – og dømt til fængsel i isolation på ubestemt tid. I marts 1526 lød dommen på fængsel på livstid. Samtidig indførte byrådet i Zürich en lov, der gjorde »gendåb« til en kriminel handling, der skulle straffes med døden.

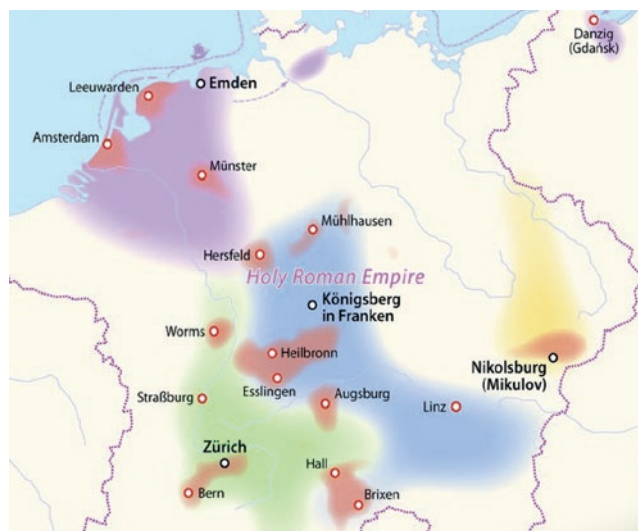
Den første dødsdom blev udført i januar 1527, hvor døbernes leder blev druknet i Zürich. Af de ca. 800 døbtte fra by og opland levede kun de færreste efter forfølgelsen i 1528. Året før lykkedes det dog »nogle af Guds børn« under flugt at fastholde døbernes teologi i et lejlighedsskrift – kendt som »Bekendelsen fra Schleithem«.²

Det, de blev til – kirke under jorden

Døbernes flugt tog til, da kejser Karl V i 1528 bestemte, at alle døbere var fredløse og kunne

henrettes. Martin Luther protesterede ikke. Ved »religionsfreden« i 1555 blev det fastlagt, at alle kongens undersåtter skulle tro som kongen, og hvis nogle nægtede, skulle de have ret til at emigrere. Det sidste kom aldrig til at gælde de fredløse døbere. De blev et folk på flugt i Europa, hvor de slog sig ned på steder med størst frihed. Flere tusinde blev brændt, hængt eller druknet i Mellemeuropa inden 1555 – og det fortsatte.

Når katolikker opsøger deres rødder, tager de til Rom. Når lutheranere gør det, mødes de i Wittenberg. Reformerte tager til Zürich eller Geneve. Hvad gør vi som døbere? Vi må ty til »naturens katedraler«, hvor de mødtes. Et af de steder, hvor Zürichs døbere tog tilflugt, var i »Døberhulen« ved Bäretswil. I den klippehule fejrede flere hundrede døbere, der var på flugt, ofte gudstjeneste. Et bevægende sted at besøge også i dag.

Spredning fra byer, hvor anabaptisterne opstod

- Udvalgte centre, hvor anabaptisterne levede
- Områder med flere menigheder af anabaptister

1 Et af døbernes kirkekendtegn handlede om religionsfrihed for alle, se baptist.dk 2024,4.
2 Schleithembekendelsen kan læses her: <https://baptistkirken.dk/wp-content/uploads/pdf/anabaptist.pdf>. Se også baptist.dk 2024,5.

Frihed til at tro – kampen er ikke slut

Strammere lovgivning på baggrund af øget polarisering i samfundet truer den trosfrihed, baptister har kæmpet for.

[≡] Henrik Andersen, webredaktør
[📺] Folketingets TV og Henrik Andersen

Baptister har altid kæmpet for retten til både den frie tanke og den frie tro. Når det gælder troen, står vi kun til regnskab i forhold til Gud. Ingen stats- eller anden magt skal bestemme, hvad vi tror, eller hvordan vi praktiserer vores tro.

Trosfriheden blev sikret i 1849 gennem Grundlovens §67: »Borgerne har ret til at forene sig i samfund for at dyrke Gud på den måde, der stemmer med deres overbevisning.« Siden december 2017 er BaptistKirken også reguleret af »Lov om trossamfund uden for folkekirken«, Trossamfundsloven.

Trosfriheden under pres

Den øgede religiøse og kulturelle polarisering i samfundet skaber et politisk pres for at stramme trossamfundsloven. Tidligere formand for BaptistKirken, Per Beck, udtrykker det: »Problemet er ikke, at der er nogen, der vil begrænse vores trosfrihed. Men begrænsningen ligger i, at man gennem

trossamfundsloven gang på gang prøver at lægge begrænsninger ind. Ikke så meget for at ramme de kristne kirker, som måske for at ramme andre trossamfund.«

Per Beck ønsker at fremme en positiv opfattelse af religion og dens rolle i samfundet. Derfor var Per også deltager i høringen om forskellig tro uden polarisering, som Folketingets Kirkeudvalg afholdt den 20. november 2024 i samarbejde med organisationen Religion og Samfund (Resam).

Kan religion spille en positiv rolle?

Forskere og repræsentanter for forskellige religioner var inviteret til at give et kort indlæg om tro uden polarisering.

Jair Melchior, overrabbiner i Det Jødiske Samfund, sagde blandt andet: »Religionen, som så mange taler om som kilden og nøglen til udfordringer og til konflikter, kan også være nøglen til løsningen.« Jair Melchior gav udtryk

»Religion ... kan også være nøglen til løsningen.«

»Åndsfriheden forsvares ved at blive brugt.«

for, at religioner har potentiale til at bygge bro og skabe koalitioner netop på grund af forskellighed.

Eva Marie Lassen, seniorforsker hos Institut for Menneskerettigheder, sagde: »Der er ingen tvivl om, at religiøse aktører kan spille en meget vigtig rolle i kamp mod polarisering på grund af religion.« Hun pegede også på, at staten kan spille en aktiv rolle i at bekæmpe polarisering ved at inkludere religiøse stemmer i den demokratiske samtale.

Staten bør være medspiller

Per Beck er glad for høringens positive tilgang til at se religiøse samfund som bidragydere til mindre polarisering i samfundet. Derfor undrer det ham, at staten gennem administrationen af Trossamfundsloven i praksis lægger hindringer i vejen for religiøse samfund.

Det er Pers oplevelse, at Kirkeministeriet fokuserer på kontrol i stedet for at vejlede

Høring i Kirkeudvalget om religiøs polarisering

trossamfundene. Hans ønske er »... at Kirkeministeriet i højere grad vil se sig som vejleder end som kontrollant.«

BaptistKirken er med i kampen

I kampen for at sikre trosfriheden er Per Beck bestyrelsesmedlem i Foreningen Åndsfrihed. På BaptistKirkens vegne arbejder han her for, at »Åndsfriheden forsvares ved at blive brugt. Den indebærer en forpligtelse til at kæmpe for den andens ret til samme frihed.« Foreningen siger også, at »Åndsfriheden kan fremmes eller begrænses med lovgivning, men den kan – og skal – ikke sikres alene ved lov.«

Per opfordrer alle, der deler interessen for trosfrihed, til at engagere sig i kampen, deltage i seminarer og møder og give deres mening til kende.

En kamp der aldrig slutter

I foråret 2025 skal Folketinget revidere Trossamfundsloven. Trossamfundene

er blevet hørt. Men ingen ved om revisionen medfører flere stramninger. Der er fortsat en kamp at kæmpe.

Per Beck siger: »Det er formålet med indsatsen at prøve at påvirke holdningerne derhen, at religion ikke er et problem, men kan være en del af løsningen. Derfor er det vores opgave at være med, hvor vi kan, og kæmpe for trosfriheden.«

» Kirkeministeriet fokuserer på kontrol i stedet for at vejlede trossamfundene. «

BORGERNE HAR RET TIL
AT FORENE SIG I
SAMFUND FOR AT DYRKE
GUD PÅ DEN MÅDE, DER
STEMMER MED DERES
OVERBEVISNING...

Grundloven §67

Lov om trossamfund uden for folkekirken

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt:
Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

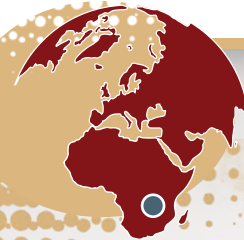
Kapitel 1 Definition af trossamfund

§ 1. Ved trossamfund forstås i denne lov et fællesskab, hvis medlemmer samles om en tro på magter, som står over mennesker og naturlove, efter udformede læresætninger og ritualer.

Kapitel 2 Trossamfunds grundlæggende frihed og rettigheder

- § 2. Trossamfund kan frit dannes med ethvert lovligt formål.
- § 3. Et trossamfund har ret til at udøve sin religion, herunder ved overholdelse af religiøse ritualer og skikke samt religiøs undervisning, såfremt der ikke herved opfordres til eller foretages noget, der strider mod bestemmelser fastsat ved lov eller i medfør af lov.
- § 4. Et trossamfund har ret til at udpege personer til at varetage et forkynderembede, rituel ledelse eller tilsvarende.
- § 5. Et trossamfund har ret til at opføre religiøse bygninger. Dette forudsætter, at betingelserne i den øvrige lovgivning om bygningsmæssige krav m.v. er opfyldt.
- § 6. Et trossamfund kan efter ansøgning til kirkeministeren få tilladelse til at anlægge og drive egne begravelsespladser.

Oversvømmelser i Burundi

Klimaforandringerne er over os! I Burundi er det barsk hverdag for de 12 millioner indbyggere i det lille land.

[≡] [📷] Morten Kofoed

Jævnligt oversvømmelser og jordskred forårsaget af kraftig regn lægger pres på Burundis skrøbelige økosystemer. Det gør landet til et af de mest sårbare over for klimaforandringer globalt set.

Regn og oversvømmelser i Burundi

Burundi blev ramt igen i marts 2024. Der er jævnligt ekstrem regn i området, og denne gang forårsagede regnen jordskred og forhøjet vandstand i Tanganyika-søen, som landets største by Bujumbura ligger ud til. Det betød oversvømmelser, som påvirkede familier langs søens bredder, bl.a. i forstaden Gatumba. Huse blev oversvømmet, og veje var ufremkommelige. Mere end 30.000 fik deres hjem helt eller delvist ødelagt. Jordskred syd for byen var årsag til dødsfald og sårede; mere end 500 huse blev ødelagt. Ofrene blev indkvarteret på en lokal skole og senere flyttet til en lejr for såkaldt internt fordrevne.

Støt!

Støt arbejdet ved at sende et beløb på MobilePay 911 118 eller kontonr. 3201 10042879 mærket »Nødhjælp Burundi«. Gaver er fradragsberettigede efter gældende regler.

»Mere end 30.000 fik deres hjem helt eller delvist ødelagt.«

I praksis fik familierne overført penge via en slags MobilePay system.

Nødhjælp

Netop indbyggerne i lejren for internt fordrevne har Baptistkirken i Danmark, i samarbejde med vores partnere i Burundi, hjulpet. Vi fik 700.000 kroner¹ til at afhjælpe den værste nød. Mere end 1.500 familier, eller over 7.500 personer, blev hjulpet. I praksis fik familierne overført penge via en slags MobilePay system, og så havde de mad og andre fornødenheder til cirka en måned. »Sammen med vores partner i Burundi, besluttede vi at uddele kontanter og benytte overførsler til telefoner«, fortæller Jean-Marie Bukeyenza, der er BaptistKirkens ansatte i Burundi, efter Lise Emming Weber-Hansen er taget hjem.

»Fordelen er, at familierne selv kan beslutte, hvad de vil købe, afhængigt af hvad de har brug for«, fortæller Jean-Marie videre. Det sparer også på udgifterne til at indkøbe og transportere varer og personale til at uddele tingene. Ulempen er udbuddet i nærområdet af flygtningelejren samt lokale prisstigninger. I lejren er der et midlertidigt sundhedscenter, hvor beboerne kan blive behandlet for de mest almindelige sygdomme, men de mange børn må gå fem kilometer til den nærmeste skole!

Sundhedscenter.

Toiletter.

Besøg i lejrene

I oktober 2024 besøgte missionssekretær Morten Kofoed og Jean-Marie Bukeyenza den oversvømmede forstad Gatumba og lejren, der har fået hjælp. I lejren, der ligger på toppen af et goldt og vindblæst bjerg, mødte vi Kabura, der har kone og otte børn. Han havde brugt pengene på at købe mad til sin familie. På spørgsmålet om, hvad han vil gøre fremover, bliver han fjern i blikket og svarer, at det er svært at planlægge. Men han håber, han kan tjene lidt penge og starte noget forretning op, så han kan forsørge sin familie. Indtil da må han forlade sig på støtte fra andre og meget dyre lån. Hvor længe det varer, ved han ikke.

Fremtiden

Desværre er de fleste af ofrene for oversvømmelsen fortsat i lejren. De venter på, at regeringen skal tildele dem et nyt sted, hvor de kan bo. Men det er ikke lige til at finde i et land med Afrikas højeste befolkningstæthed.

Myndighederne har nemlig erklæret Gatumba ubeboelig og vil ikke hjælpe dem, der alligevel genbosætter sig i den ødelagte forstad. Vi kunne se de skader, vandet havde forårsaget, men også at mange af husene fortsat var beboet. Nogen havde lavet interimistiske huse på pinde, mens andre havde lavet volde omkring deres hus.

»Det er hjerteskrærende at se ødelæggelserne i forstaden, men vi glæder os over, at vi har hjulpet mange, og at vores støtte måske har været det, der holdt modet oppe hos de mange familier i den periode, hvor de havde det allerhårdst«, slutter Jean-Marie Bukeyenza af, inden vi forlader forstaden Gatumba, hvor han i øvrigt selv er fra.

»Myndighederne har erklæret Gatumba ubeboelig og vil ikke hjælpe dem, der alligevel genbosætter sig.«

På vandring

»Et folk på vandring går mod samme mål, men vælger sjældent samme veje«
– sådan lyder ordene i en sang, vi sang i et kor i kirken for mange år siden.

[☰] Trine Engbo Sørensen
[📷] Aaron Burden – Unsplash

»Et folk på vandring går mod samme mål, men vælger sjældent samme veje«. Den sang kom jeg i tanke om på min cykeltur i dag på vej på arbejde sådan en råkold, regnfuld og mørk morgen, hvor man i virkeligheden ikke har super meget lyst til hverken cykel- eller vandreture. Men tankerne går deres egne veje, mens fødderne tramper i pedalerne ...

Vejene ligger åbne

Vi står foran en vandring. Vi har alle nogenlunde samme idé om målet – det er ikke her, vi er uenige. Vi har bare virkelig mange forskellige forslag til vejen, vi skal gå. Nogle er mest til den slagne vej, ingen svinkeærinder uden for stien. Det skal være trygt, og der skal ikke være for mange huller i eller sten på

vejen. Andre er mere eventyrlystne og er klar på at kaste sig ud i kompasretninger gennem ukendt terræn.

Andre taler om den mere kuperede rute, hvor udsigten skulle være helt fantastisk. En fjerde gruppe tænker helt ud af boksen og vil både sejle i kano og rapelle noget af vejen. En lille gruppe er mest optaget af, om der er plads til alle termokanderne med kaffe i rygsækken ...

Vi ses

Jeg tror og håber, at vi mødes ved endestationen – lidt trætte og med ømme fødder, men alle helt fyldt op af spændende oplevelser, som vi begejstrede deler med hinanden. Vi har set, hørt, duftet og smagt de mest fantastiske ting på vores forskellige veje. Og nu er vi her – sammen.

God vandring til dig – spænd snørerne i dine vandresko, men ikke så hårdt, at elastikken springer.